

Brusel 16. prosince 2023
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSOM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

Interinstitucionální spis:
2023/0443(NLE)

POZNÁMKA

Odesílatel:	Výbor stálých zástupců (část I)
Příjemce:	Rada
Č. dok. Komise:	16136/23
Předmět:	Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2578, pokud jde o prodloužení doby jeho použitelnosti – politická dohoda

ÚVOD

1. Dne 28. listopadu 2023 předložila Komise návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2578, pokud jde o prodloužení doby jeho použitelnosti¹.
2. Nařízením Rady (EU) 2022/2578 (dále jen „nařízení o mechanismu korekce trhu“) se zavádí systém dočasných opatření, která mají zabránit prudkému nárůstu nadměrně vysokých cen plynu v EU, pokud neodrážejí ceny na světovém trhu. Bylo dohodnuto, že za určitých podmínek bude obchodování na evropských burzách se zemním plynem omezeno na 180 EUR/MWh. Mechanismus se aktivuje, pokud ceny ve virtuálních obchodních místech v EU překročí určité úrovně a budou výrazně vyšší než referenční cena odrážející celosvětové trendy v oblasti cen LNG.

¹ Dokument 16136/23.

3. Komise navrhuje prodloužit dobu použitelnosti nařízení o mechanismu korekce trhu o jeden rok do 31. ledna 2025.
4. Vzhledem k přetrvávajícímu nedostatku dodávek plynu a kolísání cen způsobenému křehkou rovnováhou na světových trzích s plynem je takové cílené a časově omezené prodloužení považováno za nezbytné, aby se během zimní sezóny 2023/2024 zabránilo nadměrně vysokým cenám energie. Je třeba rovněž uvést, že posouzení provedená orgánem ESMA a agenturou ACER a později Komisí dospěla k závěru, že od vstupu nařízení o mechanismu korekce trhu v platnost nebyly zjištěny žádné negativní dopady na bezpečnost dodávek, toky plynu uvnitř Unie ani na finanční stabilitu.

AKTUÁLNÍ STAV

5. Návrh posoudila Pracovní skupina pro energetiku na zasedáních ve dnech 5., 7. a 12. prosince 2023.
6. Předsednictví zohlednilo připomínky členských států a předložilo první revizi znění² k výměně názorů na zasedání Coreperu dne 15. prosince 2023.
7. Vzhledem k tomu, že revidované znění by mohlo být přijato velkou většinou členských států, předsednictví nyní předkládá znění uvedené v příloze této poznámky s cílem dosáhnout politické dohody na nadcházejícím zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) konajícím se dne 19. prosince 2023.
8. V celém znění bylo provedeno několik dalších právně-jazykových a stylistických změn za účelem jeho zlepšení, včetně sladění totožných bodů odůvodnění ve třech mimořádných nařízeních.
9. Změny návrhu Komise jsou vyznačeny **tučně** a symbolem [...]. Nové změny oproti dokumentu 16186/23 (+ COR 1) jsou označeny **tučně s podtržením** a symbolem [...].

² Dokument 16186/23 + COR 1.

ZÁVĚR

10. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Rada vyzývá, aby posoudila kompromisní znění předsednictví uvedené v příloze této poznámky, projednala případné nevyřešené otázky vznesené delegacemi a dosáhla politické dohody o tomto nařízení Rady.
-

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2023/...

ze dne...

kterým se mění nařízení (EU) 2022/2578, pokud jde o prodloužení jeho doby použitelnosti

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízením Rady (EU) 2022/2578³ se zavádí dočasný mechanismus korekce trhu pro pokyny zadané k obchodování s deriváty spojenými s virtuálními obchodními místy Unie se splatností mezi jedním měsícem a jedním rokem. Mechanismus korekce trhu se proto vztahuje na jakýkoli komoditní derivát obchodovaný na regulovaném trhu, jehož podkladovým aktivem je transakce s plynem v jakémkoli virtuálním obchodním místě v Unii.

³ Nařízením Rady (EU) 2022/2578 ze dne 22. prosince 2022, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů Unie a hospodářství před nadměrně vysokými cenami (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 45, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj?locale=cs>).

- (2) Mechanismus korekce trhu se aktivuje, [...] **když** nastane událost vyžadující korekci trhu, tj. když vypořádací cena derivátu Title Transfer Facility („TTF“) s plněním v následujícím měsíci, kterou zveřejňuje **nizozemská** společnost ICE Endex B.V., překročí 180 EUR/MWh a po dobu tří pracovních dnů je o 35 EUR vyšší než referenční cena. [...] Nařízení (EU) 2022/2578 stanoví dynamický nabídkový limit, podle kterého **při výskytu události vyžadující korekci trhu** organizátoři trhu [...] **nemají** přijímat a účastníci trhu [...] **nemají** zadávat pokyny pro deriváty s cenami ve výši 35 EUR/MWh nad referenční cenou, kterou Agentura **Evropské unie** pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER)⁴ [...] zveřejnila předchozí den.
- (3) V souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2022/2578 provedly[...] Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA)[...]⁵ a **agentura ACER** ve svých zprávách o posouzení účinků zveřejněných dne 1. března 2023 analýzu řady ukazatelů, aby posoudily dopady mechanismu korekce trhu od vstupu uvedeného nařízení v platnost. Orgán **ESMA** [...] a agentura **ACER** [...] dospěly k závěru, že mechanismus korekce trhu nebyl aktivován a že do zveřejnění jejich příslušných zpráv se neobjevily žádné negativní účinky na bezpečnost dodávek, [...] toky **plynu** uvnitř Unie **nebo** na **finanční** [...] stabilitu.
- (4) Na základě ukazatelů, které [...] orgán **ESMA** a [...] agentura **ACER** analyzovaly ve svých zprávách ze dne 1. března 2023, Komise rozšířila analýzu s **cílem** posoudit vývoje trhu [...] **po období analyzovaném v těchto zprávách**. Od vstupu nařízení (EU) 2022/2578 v platnost nebyly zjištěny žádné negativní účinky a mechanismus korekce trhu nebyl nikdy aktivován.

⁴ [...] [...]

⁵ [...]

- (5) Přetrvávají však vážné obtíže, pokud jde o bezpečnost dodávek energie v Unii. Celosvětová situace na trhu s plynem zůstává velmi napjatá. Ceny plynu jsou stále výrazně vyšší [...] než **před začátkem** krize v Evropě poté, co Rusko začalo energii zneužívat jako zbraň a po **vypuknutí válečné agrese Ruska vůči Ukrajině**, což má nevyhnutelné dopady na kupní sílu občanů Unie a konkurenceschopnost podniků v Unii.
- (6) Volatilita trhu[...] s **plynem** je také důsledkem napjaté situace na trhu, která vyplývá z geopolitických rizik, a představuje další riziko pro hospodářství Unie. Případy výrazného kolísání cen pozorované v létě a na začátku podzimu 2023, kdy ceny během několika týdnů vzrostly o více než 50 %, ukazují, že trhy jsou stále ještě nestabilní a zůstávají zranitelné i vůči relativně malým otřesům v oblasti poptávky a nabídky, což dokazuje pohyb cen po nedávných událostech, jako byla stávka v australských zařízeních na zkapalněný zemní plyn (LNG) nebo narušení plynovodu Balticconnector. Probíhající krize na Blízkém východě představuje další významné geopolitické riziko s možným dopadem na ceny a dodávky plynu.
- (7) Světové trhy s plynem jsou v současné době velmi napjaté a očekává se, že to tak ještě nějakou dobu zůstane. Celosvětová nabídka LNG v posledních dvou letech rostla jen mírně, a to z důvodu omezeného zvyšování kapacit pro zkapalňování, odstávek nejdůležitějších vývozních zařízení a klesajících dodávek vstupního plynu do zařízení na zkapalňování zemního plynu. Významná nová kapacita pro zkapalňování zemního plynu [...] **by měla být** uvedena do provozu až v průběhu roku 2025. Proto se **očekává**, že rovnováha na trzích bude i nadále v nejbližší budoucnosti nejistá.

- (8) Kromě toho se v důsledku výrazného poklesu dovozu plynu z ruských plynovodů v uplynulém roce dostupnost dodávek plynu do Unie ve srovnání se situací před krizí značně snížila. Při současné úrovni dovozu plynu se očekává, že v roce 2023 se bude do Unie přivádět plynovodem z Ruska nejvýše 20 **miliard metrů krychlových** (miliard m³) zemního plynu, což je přibližně o 110 miliard m³ méně než v roce 2021. Přetrvává tedy vážné riziko, že v krátkodobém horizontu dojde v Unii k nedostatku plynu. Vzhledem k současným napjatým podmínkám na trhu mohou ceny opět vzrůst v důsledku nepředvídatelných událostí a náhlých otřesů, jako je například oživení poptávky po LNG v Asii, které by mohlo snížit dostupnost plynu na světovém trhu s plynem; extrémní povětrnostní podmínky, které by mohly ovlivnit výrobu energie ve vodních elektrárnách [...] a výrobu elektřiny v jaderných elektrárnách, což by vyžadovalo větší využití výroby elektřiny z plynu; a další možná narušení dodávek plynu, včetně úplného zastavení dovozu plynu z Ruska a dalších narušení kritické infrastruktury[...] [...] **jako** sabotáž plynovodu Nord Stream 1 v září 2022 [...] **nebo** narušení plynovodu Balticconnector v říjnu 2023.
- (9) Přetrvávající závažné obtíže vystavují celou Unii riziku nedostatku energie a vysokým cenám energií. Úroveň cen plynu by mohla mít negativní dopad na hospodářskou situaci Unie, konkurenceschopnost jejího průmyslu a kupní sílu jejích občanů.

- (10) Za [...] **uvedených** podmínek, zejména v situaci několika geopolitických rizik s možným dopadem na ceny plynu, **může** obava z nedostatku vyvolat [...] **významné** reakce, které mohou mít vážné dopady na ceny **plynu**. Vzhledem k současné napjaté rovnováze mezi nabídkou a poptávkou by mohla mít na ceny plynu dramatický dopad i mírná narušení dodávek plynu a mohla by způsobit vážné a trvalé škody hospodářství a občanům Unie.
- (11) V době vrcholící krize se Unie přiklonila k důrazné a koordinované reakci, aby ochránila své občany a své hospodářství před nadměrně **vysokými** [...] cenami a zajistila, že plyn bude proudit přes hranice ke všem spotřebitelům, kteří ho potřebují, a to i v situacích, kdy je ho nedostatek. Unie přispěla ke zlepšení situace prostřednictvím své reakce [...] v **souladu** s plánem „REPowerEU“⁶, **který oznámila Komise ve svém sdělení ze dne 18. května 2022**, a následných iniciativ, včetně opatření stanovených v nařízení (EU) 2022/2578. Pokud by se tato opatření přestala uplatňovat, [...] stabilizovaná, leč křehká situace, které Unie dosáhla, **by byla ohrožena** a zhoršila by se odolnost vůči možným budoucím událostem a náhlým otřesům.

⁶ [...]

(12) Vzhledem k tomu, že Unie představuje jednotný trh a **nizozemská** platforma TTF se obecně považuje za „standardní“ zástupný ukazatel cen pro **evropské** trhy s plynem [...], měly by vysoké ceny plynu u derivátů spojených s TTF závažné důsledky ve všech členských státech, i když možná v **různé** míře podle členských států. Do prodloužení **doby použitelnosti** nařízení (EU) 2022/2578 by měly být rovněž nadále zahrnuty deriváty spojené se všemi ostatními virtuálními obchodními místy v Unii, aby se předešlo případným přesunům obchodu k derivátům spojeným s jinými virtuálními obchodními místy, které by mohly vést k narušení na trzích [...] s energií nebo na finančních trzích **Unie**. Mechanismus korekce trhu posiluje solidaritu Unie tím, že zabraňuje nadměrně vysokým cenám plynu, které jsou pro mnoho členských států neudržitelné i z krátkodobého hlediska. Mechanismus korekce trhu pomáhá zajistit, aby dodavatelské podniky [...] **ve** všech členských státech mohly v **duchu solidarity mezi členskými státy** nakupovat plyn za rozumné ceny.

[...]

(13[...]) S ohledem na skutečnost, že použitelnost nařízení (EU) 2022/2578 skončí dnem 31. ledna 2024, představuje prodloužení jeho doby použitelnosti mimořádné opatření v duchu solidarity mezi členskými státy [...] [...] **reagující na** přetrvávající závažné problémy s dodávkami energie, které s sebou nesou riziko bezprostřední krize a nadměrných cen [...].

- (14[...]) **Kromě toho je** prodloužení doby použitelnosti nařízení (EU) 2022/2578 [...] v souladu s plánem REPowerEU, jehož cílem je chránit občany a hospodářství **Unie** před nadměrnými cenami a nedostatečnými dodávkami energie.
- (15[...]) Toto nařízení by mělo vstoupit v platnost dne 1. února 2024, aby se zajistila nepřetržitá ochrana před nadměrnými cenami po celou zimní sezónu 2023/2024.
- (16[...]) Prodloužení [...] by mělo být dočasné a mělo by zůstat v platnosti do [...] **31. ledna 2025**. [...] **Je nezbytné a přiměřené** vzhledem k trvajícím závažným obtížím a [...] rizikům [...] **pro bezpečnost dodávek a cen plynu v Unii** [...] a k nejistotě současné situace.
- (17[...]) Jelikož cíle tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (18[...]) Nařízení (EU) 2022/2578 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změna nařízení (EU) 2022/2578

V čl. 12 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2578 se druhá věta nahrazuje tímto:

„Použije se do 31. ledna 2025.“

Článek 2

Vstup v platnost [...]

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. února 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V [...] ... dne ...

Za Radu

předseda/předsedkyně
